

...az amatőr csillagászoknak a Hold és a bolygók észlelésével foglalkozni? Ujabban egyre gyakrabban teszik felt ezt a kérdést, nemcsak nálunk, hanem külföldi műkedvelő-folyóiratok hasábjain is. Az első pillanatban a kérdés nagyon is jogosnak tűnik: napjainkban, a Holdról hozott kőzetminták, az ott tevékenykedő, egyre tökéletesebb automaták, a Marsot fényképező vagy a Vénuszra leszálló bolygószondák korában vajmi kevés újat nyújthat az amatőrök kisebb-nagyobb távcsöve a tudomány számára.

Ha azonban nem akarunk mindenáron újat találni, felfedezni, lényegesen megváltozik a műkedvelő-észlelések megítélése. Az elmúlt évek gyakorlata éppen azt mutatta, hogy éppen a holdrakéták, Vénusz-állomások és Mars-szondák korában a gondos és szorgalmasan végzett megfigyelések igen értékes segítséget nyújtanak a szakembereknek. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a jelenleg világszerte működő, közel ötszáz nagy obszervatóriumnak csak kevéssé hánnyada foglalkozik a Hold és a bolygók kutatásával. Ahhoz, hogy a holdfelszín jelenségei vagy a bolygók felületének változásai egyetlen órára sem maradjanak "ellenőrzés" nélkül, feltétlenül szükség van az amatőr észlelők megszervezett láncolatára. Nagyon jó példát mutatott erre az utóbbi néhány esztendőben a Holdészlelők Nemzetközi Hálózatának /LION/ sikeres munkája az időszakos holdjelenségek megfigyelése terén. E hálózat megfigyelőinek kétharmada műkedvelőkből áll, akik 6-8 cm átmérőjű kis távcsövektől kezdve a 30-50 cm-es nagy műszerekig a legkülönbözőbb eszközökkel, de egyforma lelkesedéssel vettek részt a - nagy türelmet igénylő - holdészlelési programban. Nem kis részben az ő érdemük, hogy kiderült, a Hold egyes területeinek váratlan felvillanása, vagy elhomályosodása egyáltalában nem olyan ritka jelenség, mint ahogyan azt azelőtt vélték. Különösen érdekes adatokat nyújtanak az ilyen időszakos holdjelenségek /TLP-k-Transient Lunar Phenomenons/ időpontjaiknak és feltűnési területeinek összevetése az Apollo-12, ill. 14 ma is működő holdrengésmérőivel. E munkából a hazai amatőrök is kivették részüket, méghozzá nem is kevés eredménnyel. Ez év augusztusában lesz az évszázad utolsó előtti nagy marsközelsége. Itt is kiváló alkalom nyílik az amatőr tevékenység hasznosítására. Egyes felületi részletek lassú vagy gyors változásainak rögzítése, az esetéges marsfelhőzet mozgásának követése nemcsak érdekes, hanem értékes megfigyelési téma lehet. /Erre a programra még visszatérünk./ Nem kevésbé jelentős a Jupiter rendszeres és gondos megfigyelése sem, annál kevésbé, mivel az óriásbolygó felhüzetének változásait csak igen kevés nagy csillagdában figyelik rendszeresen.

Erdemes-e Hold- és bolygóészleléseket végezniük az amatőröknek? Feltétlenül érdemes, sőt szükséges is. Ebben a munkában világviszonylatban is előkelő helyen álló hazai amatőr hálózat mennél több tagjának részvételére számít a

Szerkesztőség.